

Datum
2020-08-27

Diarienummer
101-5077-20

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Beslut

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslag till ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Länsstyrelsen vill dock lämna följande synpunkter inför fortsatt beredning;

- svårighet att ange bestämt antal deltagare i en förordning,
- behovet av enhetlig regel för avstånd,
- kravet på anvisad plats bör ses över,
- kravet på sittande deltagare bör inte vara normgivande,
- behov av förtydligande av begreppet deltagare och
- överväg behovet av särskild tillsynsmyndighet.

Yttrande

Länsstyrelsen ser positivt på förslag till ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Efter förankring med övriga länsstyrelser lämnas dock följande synpunkter för beaktande i den fortsatta beredningen.

Svårighet att i förordning ange bestämt antal

Länsstyrelsen ser svårigheter med att bestämma att ett visst antal deltagare ska vara tillåtet för samtliga allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (nedan benämnt arrangemang) utan att beakta var de genomförs. Det bör kunna regleras olika beroende på om arrangemangen genomförs inomhus eller utomhus, storlek och utformning på området eller lokalen etcetera. Vidare bör beaktas hur övriga förhållande ser ut för att minimera risk för smittspridning, till exempel tillgång till parkeringsplatser, in- och utgångar, tillgång till toaletter, utrymningsvägar, risk för trängsel i kollektivtrafiken för att ta sig till och från arrangemangen med mera. Möjligen skulle man kunna reglera olika tak för antal deltagare utifrån storleken på lokalen, men samtidigt förtydliga i förordningen att Folkhälsomyndighetens övriga föreskrifter också ska vara uppfyllda.

Enhetlig regel för avstånd

Avstånd mellan personer anges något olika i olika sammanhang. Ibland anges armlängds avstånd, ibland en meter. Vad gäller avståndsregleringen menar Länsstyrelsen att det skulle vara positivt om detta kunde anges mer likartat för att underlätta för verksamhetsutövare. Förslagsvis kunde formuleringen vara likartat det som anges i 5 § Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, till exempel ”Vad som utgör ett ur smittskyddssynpunkt säkert avstånd bedöms utifrån lokalens utformning, antalet besökare och omständigheterna i övrigt vid den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen. Besökare bör kunna hålla minst en meters avstånd till andra sällskap.” Det skulle underlätta för verksamhetsutövare som både har serveringsställe och arrangerar allmänna sammankomster och offentliga tillställningar att ha liknande reglering (antingen en eller två meter) att förhålla sig till, särskilt om de har dessa verksamheter i samma lokaler.

Krav på avstånd utan behov av anvisad plats

Länsstyrelsen tolkar begreppet *anvisad* som att det förutom att det finns sittplatser med minst två meters mellanrum för var och en, dessutom krävs att varje plats är särskilt utpekad för en specifik person. Förfarandet kan vara praktiskt och enkelt tillämpbart i sådana lokaler/vid sådana arrangemang där det naturligt finns numrerade platser. Det kan exempelvis handla om aulor, teatersalonger och dylikt. Däremot kan kravet på anvisning medföra svårigheter i andra typer av lokaler eller på områden inom- eller utomhus vilka i sitt grundutförande inte har numrerade platser. Förutom att sittplatser ska ordnas eller markeras med två meters avstånd, måste de dessutom numreras, markeras på karta eller att en värd eller liknande pekar ut eller följer varje person som besöker arrangemanget till respektive plats.

Det är Länsstyrelsens uppfattning att det bör vara tillräckligt att Folkhälsomyndighetens krav på att hålla avstånd är uppfyllt utan tilläggskravet att särskild plats dessutom pekas ut (anvisas).

Kravet på att deltagare är sittande bör inte vara normgivande

Länsstyrelsen ifrågasätter om just krav på att deltagarna ska vara sittande är det mest ändamålsenliga. Vissa arrangemang borde kunna uppfylla kraven på att trängsel inte ska uppstå utan att det måste finnas stolar. Sittande deltagare bör inte vara normgivande då stående arrangemang, till exempel konserter, borde kunna tillåtas under förutsättning att fasta och åtskilda rader kan upprätthållas eller att deltagarna på annat sätt tilldelas en specifik plats.

Möjligheten att utöva vissa idrottsevenemang så som till exempel cykel- eller motionslopp bör också övervägas där själva utövandet bör kunna ske på ett sådant sätt att rätt avstånd mellan deltagare kan upprätthållas. De som eventuellt följer idrottsevenemanget ska hålla de avstånd som krävs för att minska riks för smitta.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Länsstyrelsen följande alternativa på lydelse i aktuell del av 1 §

”.....var och en av deltagarna håller minst två meters avstånd.....”

Begreppet deltagare bör förtydligas

Länsstyrelserna har under våren uppmärksammat att myndigheter gjort olika tolkningar av begreppet deltagare. I vissa sammanhang inräknas de personer som besöker evenemanget, exempelvis publik som samlas för att bevittna evenemanget men inte funktionärer, ordningsvakter eller annan personal som tjänstgör på uppdrag av arrangören. Vid motorsporttävlingar räknas endast publiken, inte föraren och dennes team, som deltagare. När det gäller vissa idrottsevenemang till exempel motionslopp, där den huvudsakliga folksamlingen består av de som utövar idrotten, inräknas både publiken och löparna i begreppet deltagare.

Länsstyrelsen anser att regeringen bör överväga om att i förordningen förtydliga beräkningen av antal deltagare som närvarar vid olika tidpunkter på samma arrangemang. Det har förekommit diskussion kring om en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning kan ha hur många besökare som helst under förutsättning att inte fler än det tillåtna antalet deltagare närvarar vid en och samma tidpunkt. Länsstyrelsen anser att för att öka tydligheten kan antalet närvarande personer vara ett begrepp att överväga.

Särskild tillsynsmyndighet

Under sommaren har länsstyrelserna med anledning av sitt uppdrag att följa efterlevnaden av rekommendationer, riktlinjer och råd för inrikes resor och sommaraktiviteter fått ta emot ett antal synpunkter från allmänheten om att rekommendationer, riktlinjer och råd inte följs och frustrationen är ofta stor när svaret blir att tillsynsmyndighet saknas för vissa verksamhetsutövare. Vad gäller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar lämnas ansvaret till Polismyndigheten att säkerställa efterlevnaden och i annat fall ställa in eller upplösa arrangemanget och om det är aktuellt beivra anordnaren för det brott som eventuellt begås. Om lättnader beslutas och fler arrangemang anordnas anser Länsstyrelsen att regeringen bör överväga om inte en annan tillsynsmyndighet än Polisen bör utses som ges möjlighet att ge förelägganden och förbud på samma sätt som vid tillsyn över serveringsställen istället för att använda Polismyndighetens resurser till detta. Endast när verksamhetsutövaren faktiskt bryter mot förordningen eller när ett av tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud inte efterlevs bör polisen ges i uppgift att ställa in eller upplösa den allmänna sammankomsten eller den offentliga tillställningen. En tillsynsmyndighet bör ha möjlighet att vid behov kunna samråda med de regionala smittskyddsläkarna.

För det fall en tillsynsmyndighet ska utses är länsstyrelserna beredda att ta rollen som tillsynsvägläddande myndighet utifrån de erfarenheter som länsstyrelserna

erhållit utifrån sitt tillsynsvägledande uppdrag gällande tillsyn över serveringsställen.

Övrigt

Länsstyrelserna kan redan idag förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningarna med färre än 50 deltagare om det behövs för att motverka pandemin. Det bör tydligt regleras att detta gäller även om fler deltagare tillåts samt att en länsstyrelses beslut ska föregås av samråd med den regionala smittskyddsläkaren.

Slutligen önskar Länsstyrelsen påtala vikten av samlad statlig information med anledning av den ändrade regleringen till såväl verksamhetsutövare som deltagare i arrangemang.

Konsekvenser för staten

Om länsstyrelserna ges någon särskild roll behöver länsstyrelserna kompenseras för uppdraget. Länsstyrelserna har under arbetet med covid-19 under lång tid haft särskilda organisationer för att hantera uppgiften med lägesbilder, samordning med mera. Detta har medfört att förvaltningsanslagen är hårt ansträngda för de flesta länsstyrelser.

Även om ovanstående förslag inte innebär någon utpekad roll för länsstyrelserna så påverkas den ordinarie verksamheten ytterligare, särskilt då allmänheten, näringsidkare med flera är vana vid att vända sig till länsstyrelserna med frågor och för att få råd och stöd. Det kan också komma att behövas olika regionala informationskampanjer om reglerna kring arrangemang ändras vilket torde kräva ytterligare resurser från länsstyrelsernas sida.

I detta ärende har Landshövding Mino Akhtarzand beslutat och länsråd Ulrica Gradin varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även Claire Melin, enhetschef vid Rättsenheten Länsstyrelsen i Västra Götalands län och ordförande för länsstyrelsernas chefsjuristnätverk, samt Anna Adholmer, enhetschef vid Rättsenheten Länsstyrelsen i Jönköpings län och kontaktperson för samverkansgruppen för juridiskt stöd vid kris, medverkat.

Därutöver har remissvaret förankrats hos Sveriges samtliga landshövdingar.

Mino Akhtarzand

Ulrica Gradin